

CARLSEN  
Ekstra

Uarbejdet af:  
Maria Roslev for forlaget Carlsen

# LITTERATURFORLØB

3. - 4. klasse





# VIOLA VIL IKKE

af forfatter Trine Bundsgaard  
og illustrator Rasmus Meisler

*Viola vil ikke* sætter ord og billeder på de store følelser en skilsmisse fører med sig og giver indblik i både vreden, savnet og loyalitetskonflikten. Derudover fortælles historien med humor og sproglig indlevelse i hovedpersonen Violas verden, så det både er nemt for målgruppen at

identificere sig med hovedpersonen og giver eleverne et godt ordforråd, så de kan deltage i samtaler om følelser og skilsmisse. Bogens tematik og samspillet mellem tekst og billeder gør den oplagt at arbejde med i danskundervisningen i 3. og 4. klasse.

## OM FORLØBET TIL LÆREREN

I dette litteraturforløb læser eleverne billedromanen *Viola vil ikke* og arbejder med forskellige aktiviteter, der får dem til at arbejde undersøgende og kreativt med fortællingen.

Romanen er skrevet i et let forståeligt sprog, og de farverige tegninger er både udtryksfulde og supplerer romanens handling, så læsningen understøttes. For at give eleverne en god læseoplevelse, lægges der i forløbet op til at skabe hyggelige rammer for læsningen. Der lægges også op til, at læsningen kan differentieres. De elever, der profiterer mest af selv at læse bogen, gør det, mens de elever, der får mest ud af oplæsning, tilbydes det.

I forløbet er der altså fokus på, at eleverne lytter til eller læser en fortælling

i sammenhæng og deler læseoplevelsen i klassens fællesskab, og at eleverne arbejder undersøgende med fortællingens personer og med samspillet mellem tekst og billeder.

Allerførst i forløbet er der en kort tekst om billedromanens handling og om forfatteren – den er tænkt som en kort introduktion, men du kan som lærer vælge, at eleverne ikke læser teksten. Den er ikke en forudsætning for forløbet.

Forløbet falder derefter i fire faser, og eleverne skal gennem alle fire faser for at få det fulde udbytte af forløbet.

**GOD FORNØJELSE!**



LÆS OM

# BILLEDROMANEN

VIOLA VIL IKKE OG OM BOGENS FORFATTER

*Viola vil ikke* af forfatter Trine Bundsgaard og tegner Rasmus Meisler handler om, hvordan det opleves at skulle flytte mellem to hjem, fordi ens forældre er skilt. Pigen Viola, der er romanens hovedperson, er meget utilfreds med at skulle flytte frem og tilbage mellem sine forældre. Hun har ikke lyst til at være i sin fars nye lejlighed for den lugter af maling, og det runger, når man taler sammen, og Viola vil slet ikke flytte sine ting frem og tilbage hver uge. Hun er heller ikke sikker på, hvordan andre skal kunne undvære hende. Hvad skal hendes bedste ven Pablo fx gøre de uger, hun ikke bor hos sin mor? Og hvem skal smage på morens tomatsovs, når Viola er hos sin far? Og hvad skal Viola gøre, hvis hun kommer til at savne sin mor, når hun bor hos sin far? Der er i det hele taget mange grunde til, at Viola siger nej til den skilsmisse.

Violas liv er fuld af følelsesmæssige rutsjeter, men heldigvis er hendes forældre gode til at lytte og tør godt tale om det svære. Og måske kan det faktisk godt blive hyggeligt i Violas fars lejlighed? Et kæmpeskab får i hvert fald en særlig betydning for Viola.

*Viola vil ikke* er den første bog i en serie om pigen Viola, og som i mange af Trine Bundsgaards andre bøger til børn er det børns virkelige problemer, der er i centrum. Trine har en stor indlevelsesevne, og skriver i sit forfatterskab generelt og også i *Viola vil ikke* troværdigt om børns hverdagsliv og deres konflikter og problemer. Selvom romanen handler om skilsmisse, sorg og vrede er den også fuld af gode oplevelser og sjove situationer, og netop det at skrive børnebøger, der giver læseren håb, ligger forfatteren på sinde. Om det siger hun selv:

*”Det er voldsomt, når ens forældre skal skilles. Det er vildt at skulle bo to steder og leve i en eller anden grad af konstant savn. Men det er rigtig mange børns hverdag, og det havde jeg lyst til at skrive om. Jeg har haft som regel, at jeg ville vise, hvor svært det er, men samtidig pege på alt det, som er okay og måske endda dejligt. For det skal jo fungere. Det er børns virkelighed. Men det er også vigtigt for mig at vise, at selv om skilsmisseforældre er flinke og dygtige til at samarbejde og passe på deres børn, så er det børnene, som skal flytte hver uge. Det tror jeg ikke, ret mange voksne ville kunne få til at fungere. Så bøgerne om Viola er også en hyldest til alle de helt utroligt seje børn, som pakker den blå Ikea-pose hver uge og rykker bopæl, fordi deres forældre ikke vil bo sammen.”*

(Trine Bundsgaard, 4/5-2026)





# TRÆD IND I VÆRKETS VERDEN FØR DU LÆSER 1/2

## 1. ALENE

### Pak en blå Ikea-pose

Børn med skilte forældre flytter ofte mellem to hjem. De skal derfor tit pakke deres ting. Hvad ville du pakke og tage med? Det skal du finde ud af nu.

#### FAKTA:

En liste er en opremsning af ord.  
Du kender sikkert en indkøbsliste.

Gør sådan:

1. Skriv en liste med de ting, du ville tage med frem og tilbage mellem dine to hjem
2. Tegn en blå Ikea-pose på A3 papir, som om den var gennemsigtig eller set ovenfra
3. Tegn de ting, du vil pakke
4. Hæng din pakkede Ikea-pose på væggen eller på opslagstavlen i klassen
5. Gå på opdagelse og se dine klassekammeraters poser.

## 2. KLASSE

### Præsenter din Ikea-pose

Fortæl, hvad du har pakket, og hvorfor du valgte at pakke netop det. Fortæl også, hvad du ville være mest ked af at undvære i en uge.

Drøft så følgende i klassen:

1. Hvordan mon det ville være at flytte mellem to hjem? (stressende, irriterende, forstyrrende, fint ...) Hvis nogen i klassen kender til det og har lyst til at dele deres oplevelser, kan de gøre det.
2. Hvad synes I, at ens forældre kan gøre for at gøre det lettere for børn at flytte mellem to hjem? (fx tøj og legetøj begge steder, så man ikke skal flytte for mange ting, et hyggeligt værelse begge steder ... )
3. Hvad nu hvis forældrene skulle flytte hver uge? Tror I, de vil gå med til det?





## TRÆD IND I VÆRKETS VERDEN **FØR DU LÆSER** 2/2

### 3. MAKKER

#### **Undersøg billedromanens forside og bagside**

Se på forsideillustrationen, læs bagsideteksten op og tal om følgende spørgsmål:

1. Hvad er der på forsiden? Hvordan oplever I stemningen på billedet? (Sjov, trist, livlig, rolig osv.)?
2. Hvordan er farverne? (Glade, klare, stærke, afdæmpede osv.)
3. Hvordan påvirker farverne jeres opfattelse af billedet?
4. Hvilke tanker og forventninger giver bagsideteksten jer?
5. Find på et eller flere ord, som I kommer til at tænke på efter jeres samtale om bogen.

### 4. KLASSE

#### **Del jeres observationer og forventninger til billedromanen**

#### I SKAL BRUGE

En ærtepose eller en blød bold

Stil jer i en rundkreds. Vælg en elev, der skal begynde med at kaste ærteposen eller bolden. Sig et ord eller en kort sætning, som det forudgående arbejde med bogen har fået dig til at tænke på og kast ærteposen/bolden til en anden i rundkredsen. Den næste siger også et ord eller en sætning og kaster til en ny. Fortsæt sådan til alle har sagt noget.



# LÆS VÆRKET MENS DU LÆSER

**Strategi for læsningen - differentiering.**

## **Eleverne kan læse billedromanen på to måder:**

1. Lyt til din lærers oplæsning
2. Læs selv

Lav læsehuler i to forskellige rum. Indret fx klasse-lokalet, et andet lokale og/eller biblioteket med puder og tæpper, så alle kan sidde godt og hyggeligt, når der skal læses. Det ene lokale er til oplæsning, det andet til at læse selv. Læreren beslutter, hvordan I skal fordeles i de to rum.

## **1. OPLÆSNING**

Lyt til din lærer, der læser romanen op i et stræk, og følg med i din egen bog. Du ser på teksten og på billederne, mens din lærer læser.

## **2. LÆS SELV**

Læs romanen i et stræk. Se også på billederne, mens du læser.

## UNDERSØG VÆRKET

# EFTER DU HAR LÆST 1/3

### 1. ALENE

#### Få overblik over fortællingens handling

Bladr bogen igennem, se på billederne og læs de 13 kapitlers overskrifter. Lad jeres lærer skrive de 13 kapitlers overskrifter på tavlen. Skriv på papir en kort sætning til hvert kapitel, hvor du med dine egne ord beskriver, hvad der sker i kapitlet.

### 2. KLASSEN

#### Genfortæl handlingen sammen

##### I SKAL BRUGE

En ærtepose eller en blød bold

Stil jer i en rundkreds. Vælg en elev, der skal begynde med at kaste ærteposen eller bolden. Sig en kort sætning, der beskriver handlingen i kapitel 1 og kast ærteposen/bolden til en anden i rundkredsen. Den næste siger også en sætning, der beskriver handlingen i kapitel 1 og kaster ærteposen/bolden til en ny i rundkredsen, som siger en sætning om handlingen i kapitel 2. Fortsæt sådan til alle har sagt noget og til, I har genfortalt bogens handling.

### 3. GRUPPER

#### Beskriv billedromanens personer, brug ordkort

→ Arbejdsark 1 (findes til sidst i forløbet, side 11)

##### I SKAL BRUGE

En saks og arbejdsark 1

##### FAKTA om personerne i en tekst:

Hovedpersonen er den vigtigste person i en fortælling. De fleste fortællinger har kun én hovedperson. Hovedpersonen er den person, som hele fortællingen handler om. Bipersonerne er fortællingens andre personer. Bipersoner kender som regel hovedpersonen.

Billedromanens hovedperson er Viola, men hvordan er hun? Det skal I undersøge nu. I skal også undersøge, hvordan fortællingens bipersoner er. Læs teksten i faktaboksen om personerne i en fortælling. Få et ark med ordkort af jeres lærer, og klip dem ud. Tal om alle tillægsordenes betydning, så alle forstår alle ord. Løs så opgaverne herunder:

- Brug ordkortene til at beskrive billednovellens hovedperson Viola. Lav fx en bunke med kort, som passer på Viola. I må gerne bruge det samme kort flere gange.
- Brug ordkortene til at beskrive billednovellens bipersoner: Violas far, Violas mor og Iris. Lav igen en bunke med kort, som passer på de tre personer. I må gerne bruge det samme kort flere gange.
- Tal om personerne: Hvordan er Violas mor? Hvilket forhold har Viola til sin mor? Føler hun, at hendes mor forstår hende? Hvordan er Violas far? Hvordan har Viola det med sin far? Hvordan er Iris? Hvad synes Viola om Iris?

# UNDERSØG VÆRKET EFTER DU HAR LÆST 2/3

## 4. MAKKER

### Undersøg billeder og tekst

Se på side 38, 39, 40 og 41. Tal om, hvad der sker på billederne. Beskriv tegningerne, kom ind på farverne, vinkler og stemninger. Tal så om følgende spørgsmål:

1. Hvordan kan I på billedet se Violas følelser?
2. Hvilke følelser udtrykkes på billederne (frustration, raseri, opgivelse, ked-af-det-hed osv.)
3. Hvordan ser vrede ud på billederne?
4. Hvordan ser kærlighed ud på billederne?

5. Hvordan udvikler Violas følelser sig på de fire sider?
6. Læs disse to citater:

*"Jeg savner også dig. Det er jo bare kærlighed, som sidder lidt i klemme."*  
side 10

*"Jeg er ikke et snøreband," siger hun. "Som skal binde jer sammen."*  
side 63

7. Hvordan opfatter I de to sætninger? Er det en god måde at beskrive følelser på? Hvorfor/hvorfor ikke?



## UNDERSØG VÆRKET

# EFTER DU HAR LÆST 3/3

### 5. ALENE

#### Tegn følelser

Vælg to følelser, som du vil tegne. Du bestemmer selv om dine tegninger skal være abstrakte, et mønster eller ligne noget. Tegn dine følelser. Hæng dine tegninger op i klassen

### 6. KLASSEN

#### INDSÆT dene tekst: Find, og drøft bogens temaer

Romanen handler om skilsmisse, men også om andre temaer som fx venskab, store følelser, familie osv. Lav en fælles liste med alle de temaer, I synes, billedromanen handler om. Lad jeres lærer skrive temaerne i listeform på tavlen. Tal så om, hvad bogen har gjort ved jer ud fra følgende spørgsmål:

1. Har billedromanen lært jer noget om følelser?
2. Har bogen fået jer til at tænke over skilsmisse på en ny måde?
3. Hvad kan I selv gøre for at forstå jeres egne følelser bedre?
4. Kan en bog give dig en dybere forståelse af, hvordan du føler?



# TRÆD UD AF VÆRKET

## PERSPEKTIVER

### 1. ALENE / KLASSE

#### Giv gode råd til de voksne

Selvom forældre, der skal skilles, gerne vil gøre det bedst muligt for børnene, kan de godt bruge nogle gode råd. Du skal give dem nogle gode råd. Lav en liste med 3 til 5 råd, som du synes, er vigtige i forhold til skilsmisse. Det kan fx være:

- Giv skolen besked og tal åbent om skilsmissen
- Husk at spørge tit, hvordan børnene har det
- Lad være med at skændes foran børnene

### 2. MAKKER

#### Find på sjove cafenavne med sammensatte ord

Violas mors café hedder Cafe Klapstol. Hvilke to ord består ordet "klapstol" af? Nu skal I finde på andre navne til en cafe. Navnene skal også bestå af to ord som fx Cafe Kaffekrogen, Cafe Slikmund, Cafe Pusterum ...





# ARBEJDSARK 1

## ORDKORT

klip kortene ud

<b>Vred</b>	<b>Nysgerrig</b>	<b>Bekymret</b>	<b>Opmærksom</b>	<b>Lydhør</b>
<b>Kærlig</b>	<b>Stærk</b>	<b>Fantasifuld</b>	<b>Bange</b>	<b>Betænksom</b>
<b>Sjov</b>	<b>Vild</b>	<b>Forstående</b>	<b>Rasende</b>	<b>Optimistisk</b>
<b>Bekymret</b>	<b>Rolig</b>	<b>Modig</b>	<b>Ligefrem</b>	<b>Sej</b>
<b>Glad</b>	<b>Usikker</b>	<b>Omsorgsfuld</b>	<b>Hurtig</b>	<b>Eftertænksom</b>
<b>Ked af det</b>	<b>Trist</b>	<b>Trofast</b>	<b>Kreativ</b>	<b>Drillende</b>